

**INTRODUCERE
ÎN STUDIUL DREPTULUI
ȘI STATULUI**

- Curs universitar -

**Lector univ. dr.
Dragoș Marian Rădulescu**

**Lector univ. dr.
Oana Duță**

**INTRODUCERE
ÎN STUDIUL DREPTULUI
ȘI STATULUI**

- Curs universitar -

**EDITURA UNIVERSITARĂ
București, 2013**

Colecția ȘTIINȚE JURIDICE ȘI ADMINISTRATIVE

Redactor: Gheorghe Iovan
Tehnoredactor: Ameluța Vișan
Corector: Gheorghe Iovan
Coperta: Angelica Mălăescu

Editură recunoscută de Consiliul Național al Cercetării Științifice (C.N.C.S.)

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

RĂDULESCU, DRAGOȘ MARIAN

Introducere în studiul dreptului și statului / Dragoș

Rădulescu, Oana Duță. - București : Editura Universitară, 2013

Bibliogr.

ISBN 978-606-591-631-9

I. Duță, Oana

34

DOI: (Digital Object Identifier): 10.5682/9786065916319

© Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate, nicio parte din această lucrare nu poate fi copiată fără acordul Editurii Universitare

Copyright © 2013

Editura Universitară

Director: Vasile Muscalu

B-dul. N. Bălcescu nr. 27-33, Sector 1, București

Tel.: 021 – 315.32.47 / 319.67.27

www.editurauniversitara.ro

e-mail: redactia@editurauniversitara.ro

Distribuție: tel.: 021-315.32.47 / 319.67.27 / 0744 EDITOR / 07217 CARTE

comenzi@editurauniversitara.ro

O.P. 15, C.P. 35, București

www.editurauniversitara.ro

„Introducere în studiul dreptului și statului”

Curs universitar

Cuprins

Partea I DREPTUL

Capitolul 1. Obiectul și metodele de studiu ale disciplinei „Introducere în studiul dreptului și statului”	15
&1. Studiul „Dreptului și Statului” - parte a unei științe sociale complexe.	15
&2. „Introducere în studiul dreptului și statului” - disciplină științifică și didactică.....	17
&3 Metodele de studiu ale disciplinei „Introducere în studiul dreptului și statului”	18
&4. Teme de reflecție	22
&5. Teme de control și aprofundare	22
&6. Teste grilă	23
Capitolul 2. Scurtă privire asupra formării Dreptului și Statului	26
&1. Apariția și evoluția concepțiilor despre drept și stat în societatea antică și medievală	26
&2. Concepțiile despre drept și stat în epoca modernă.	34
&3. Teme de reflecție	40
&4. Teme de control și de aprofundare	40
&5. Teste grilă	41
Capitolul 3. Conceptul dreptului	44
§1. Precizări terminologice	44
§2. Apariția dreptului	47
§3. Voința generală esența dreptului	49
§4. Conținutul și forma dreptului	49

---

§5. Drept, conștiință juridică, religie, morală, politică	50
§6. Definiția dreptului	52
§7. Trăsăturile dreptului	53
&8. Teme de reflecție	55
&9. Teme de control și de aprofundare	55
&10. Teste grilă	56
Capitolul 4. Dreptul în sistemul normelor sociale	59
&1. Considerații preliminare	59
&2. Clasificarea normelor sociale	67
&3. Tipuri de norme sociale	69
&4. Teme de reflecție	81
&5. Teme de control și de aprofundare	81
&6. Teste grilă	82
Capitolul 5. Normele juridice	86
&1. Conceptul de normă juridică	86
&2. Structura normei juridice	89
&3. Clasificarea normelor juridice	94
&4. Teme de reflecție	97
&5. Teme de control și de aprofundare	97
&6. Teste grilă	98
Capitolul 6. Izvoarele dreptului	101
&1. Conceptul izvorului de drept	101
&2. Tipuri de izvoare de drept	103
&3. Acțiunea actelor normative în timp și spațiu	114
&4. Teme de reflecție	123
&5. Teme de control și de aprofundare	124
&6. Teste grilă	124

Capitolul 7. Raporturile juridice	128
&1. Conceptul de raport juridic	128
&2. Subiectele raportului juridic	132
&3. Faptele juridice	137
&4. Conținutul și obiectul raportului juridic	139
&5. Teme de reflecție	143
&6. Teme de control și de aprofundare	143
&7. Teste grilă	144
Capitolul 8. Sistemul de drept	147
&1. Conceptul sistemului de drept	147
&2. Diviziunea dreptului	151
&3. Ramurile dreptului	153
&4. Teme de reflecție	161
&5. Teme de control și de aprofundare	161
&6. Teste grilă	161
Capitolul 9. Principalele teorii asupra dreptului	165
&1. Caracterizarea generală a teoriilor asupra dreptului	165
&2. Teoria dreptului natural	166
&3. Școala istorică a dreptului	167
&4. Școala pozitivistă și normativistă a dreptului	168
&5. Teoriile sociologice ale dreptului.	169
&6. Școala psihologică a dreptului.	170
&7. Existențialismul juridic.	170
&8. Teoriile nihiliste și anarhiste.	170
&9. Teme de reflecție	171
&10. Teme de control și de aprofundare	171
&11. Teste grilă	172

Partea a II-a
STATUL

Capitolul 10. Apariția statului	177
&1. Caracteristicile organizării prestatale a societății	177
&2. Premisele apariției statului	179
&3. Principalele căi de apariție a statului	179
&4. Teme de reflecție	181
&5. Teme de control și de aprofundare	181
&6. Teste grilă	182
Capitolul 11. Conceptul statului	185
&1. Definiția statului	185
&2. Caracteristicile statului	186
&3. Teme de reflecție	198
&4. Teme de control și de aprofundare	198
&5. Teste grilă	199
Capitolul 12. Conceptul formei de stat	202
&1. Dezvoltarea concepțiilor asupra formei de stat	202
&2. Forma de structură a statelor	205
&3. Forma de guvernământ a statului.	207
&4. Regimul politic al statului.	214
&5. Teme de reflecție	221
&6. Teme de control și de aprofundare	221
&7. Teste grilă	222
Capitolul 13. Formele statelor antice, feudale și moderne ...	225
&1. Formele statului antic.	225
&2. Formele statului feudal	227

&3. Formele statului modern	227
&4. Teme de reflecție	228
&5. Teme de control și de aprofundare	228
&6. Teste grilă	229

Capitolul 14. Mecanismul de stat și organizarea politică a societății 232

&1. Noțiunea de mecanism al statului	233
&2. Organizarea politică a societății și sistemul ei. Instituțiile de stat și organizațiile neguvernamentale	233
&3. Teme de reflecție	238
&4. Teme de control și de aprofundare	238
&5. Teste grilă	239

Capitolul 15. Principalele teorii despre stat 242

&1. Teoria teocratică (teologică)	243
&2. Teoria patriarhală și teoria patrimonială	243
&3. Teoria contractuală	243
&4. Teoria violenței	244
&5. Teoria biologică organicistă și teoriile rasiste	244
&6. Teme de reflecție	245
&7. Teme de control și de aprofundare	246
&8. Teste grilă	246

**Partea a III-a
DREPTUL ȘI STATUL**

Capitolul 16. Elaborarea și sistematizarea dreptului 253

&1. Teoria activității normative	253
&2. Tehnica juridică	255
&3. Tehnica elaborării dreptului	257
&4. Tehnica sistematizării actelor normative	261
&5. Teme de reflecție	262

&6. Teme de control și de aprofundare	263
&7. Teste grilă	263
Capitolul 17. Realizarea dreptului	267
&1. Conceptul realizării dreptului	267
&2. Aplicarea dreptului	274
&3. Interpretarea normelor juridice	275
&4. Analogia	280
&5. Teme de reflecție	281
&6. Teme de control și de aprofundare	282
&7. Teste grilă	282
Capitolul 18. Respectarea dreptului. Încălcarea dreptului ..	286
&1. Conceptul de respectare a dreptului	286
&2. Noțiunea și condițiile răspunderii juridice	291
&3. Teme de reflecție	296
&4. Teme de control și de aprofundare	297
&5. Teste grilă	297
Teste de autoevaluare	300
Răspunsuri la testele grilă	302
BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ	305

PARTEA I
DREPTUL

Capitolul 1

Obiectul și metodele de studiu ale disciplinei „Introducere în studiul dreptului și statului”

„*Nam et ipsa scientia potestas est*”
Căci însăși știința e putere -Francis Bacon ¹

Obiectivele cursului:

- ❖ Definierea locului ocupat de știința juridică în cadrul sistemului românesc de drept.
- ❖ Identificarea principalelor direcții care au stat la baza dezvoltării științei juridice.
- ❖ Stabilirea obiectului și metodelor de studiu ale științei juridice.
- ❖ Prezentarea marilor juriști care au influențat dezvoltarea științei juridice.

Subiecte principale ce trebuie dezbătute:

- ❖ „Introducere în studiul dreptului și statului - disciplină științifică și didactică.
- ❖ Obiectul și metodele de studiu ale disciplinei „*Introducere în studiul dreptului și statului*”.

&1. Studiul „Dreptului și Statului” parte a unei științe sociale complexe.

1.1. Ce este știința?

Știința reprezintă un factor important pentru dezvoltarea actului de creație și un neîncetat izvor de idei generale și prin-

---

¹„*Meditationes sacrae*”(Meditații religioase), 1598.

cipii filozofice despre lume², dar rolul și importanța acesteia par a fi reliefate îndeosebi de aplicațiile practice și, prin urmare, de aportul la progresul uman (economic, tehnic, social, cultural etc.).

Știința (din lat. *Scientia* = cunoaștere) – „*este un sistem de cunoștințe despre natură, societate și gândire, cunoștințe obținute prin metode corespunzătoare și exprimate în concepte, categorii, principii și noțiuni.*”³

1.2. Clasificarea științelor

Una din cele mai des întâlnite clasificări⁴ împarte sistemul științelor în trei mari grupe:

✓ *științe despre natură* al căror obiect îl formează fenomenele naturii (cum ar fi, spre exemplu astronomia, biologia, chimia, fizica, geografia);

✓ *științe despre cunoaștere* al căror obiect îl formează gândirea omenească (psihologia, epistemologia);

✓ *științe despre societate* sau *științele sociale*, în care sunt incluse și științele juridice (știința dreptului) și care studiază legile generale ale existenței și dezvoltării societății, formele istorice de organizare socială, modalitățile specifice de manifestare a diverselor componente ale realității social-umane (etice, juridice, politice etc.).

Fiecare din cele trei mari grupe de științe pot primi, la rândul lor, subclasificări, astfel spre exemplu, științele sociale, cele care ne interesează în mod deosebit, se ramifică, în funcție

---

² John Desmond Bernal - *Science in History*, 1954; „*Știința în istoria societății*”, Editura Politică, București, 1964, p.28

³ Nicolae Popa – „*Teoria generală a dreptului*”, curs universitar, ediția 3, Editura C.H. Beck, București, 2008, p.1.

⁴ Momcilo Luburici - „*Teoria generală a dreptului*”, ediția a II-a, Editura Oscar Print, București, 2010, p.11;

---

de obiectul lor, în științe juridice, politice, economice, istorice etc.

&2. „Introducere în studiul dreptului și statului” disciplină științifică și didactică

2.1. *Obiectul științelor juridice*

Determinarea obiectului științelor juridice presupune delimitarea sferei fenomenelor cercetate, precizarea unghiului din care sunt cercetate (deoarece aceleași fenomene pot fi cercetate de două sau mai multe științe, dar dintr-o cu totul altă perspectivă și cu alte metode), precum și stabilirea gradului (nivelului) de generalizare cu care sunt studiate fenomenele⁵.

Existența dreptului este strâns legată de existența vieții în societate, dreptul fiind considerat încă din antichitatea romană un produs al societății, conform dictonului latin „*ubi societas ubi ius*” (*unde este societate, acolo este și drept*)⁶.

Prin urmare, *știința dreptului* este o știință socială ce studiază fenomenul juridic în toată complexitatea sa, și „*care formulează principiile generale în baza cărora dreptul își structurează un mecanism adecvat de influențare a comportamentului oamenilor, în temeiul unor cerințe valorice*”⁷.

2.2. *Clasificarea științelor juridice*

✓ *Științe juridice cu caracter general* în care se încadrează și disciplina „*Teoria generală a statului și dreptului*” (o *introducere în studiul dreptului și statului*) care studiază aspectele generale privind statul și dreptul;

---

⁵ Momcilo Luburici – op.cit, p.11;

⁶ I .Ceterchi, I Craiovan - „*Introducere în Teoria generală a dreptului*”, Editura All, București, 1993, p. 5.

⁷ N. Popa, M.-C. Eremia, D.-M. Dragnea – „*Teoria generală a dreptului. Sinteze pentru seminar*”, Editura All Beck, București, 2005, p. 4.

✓ *Științele juridice istorice* ce studiază statul, dreptul, concepțiile politico-juridice urmărind evoluția lor concretă (unde regăsim discipline precum: istoria statului și dreptului, istoria doctrinelor juridice etc.);

✓ *Științele juridice de ramură* sau speciale, ce studiază normele juridice și raporturile juridice corespunzătoare pe ramuri distincte și instituții de drept (unde se află discipline ca: dreptul constituțional, dreptul civil, dreptul penal, dreptul administrativ, dreptul internațional, dreptul muncii, dreptul comercial, dreptul comunitar, etc.);

✓ *Științe juridice auxiliare*⁸ (*ajutătoare, participative*) ce sunt în strânsă legătură cu științele juridice și la care se recurge pentru o mai bună cunoaștere a dreptului, precum și pentru îmbunătățirea acestuia (și unde apar: criminalistica, medicina legală, statistică juridică, drept comparat, sociologie juridică, logică juridică, psihologie juridică, antropologie juridică, semiotică și semiologie juridică).

Între științele juridice există o strânsă corelație, ele formând un tot unitar, un sistem (sistemul științelor juridice).

&3 Metodele de studiu ale disciplinei „Introducere în studiul dreptului și statului”

3.1. *Obiectul disciplinei „Introducere în studiul dreptului și statului”*

Disciplina „*Introducere în studiul dreptului și statului*” este o disciplină juridică cu caracter general „*care studiază*

---

⁸ Lidia Barac - „*Elemente de teoria dreptului*”, Editura C. H. Beck, București, 2009, referitor la semnalarea acestei ramuri face trimiteri la I. Ceterchi, I. Demeter, V. Hanga, G. H. Boboș, Momcilo Luburici, D. Mazilu, C. Zota – „*Teoria generală a statului și dreptului*”, 1967, Editura Didactică și Pedagogică, București.

---

dreptul în ansamblul său, în generalitatea și integralitatea sa, ordinea juridică în globalitatea sa. Ea formulează definiția dreptului, celelalte concepte categorii specifice dreptului cu care operează, fiind valabile pentru toate științele juridice [...]. De asemenea, ea formulează, o serie de principii generale valabile pentru toate științele juridice.”⁹

Data fiind legătura indisolubilă dintre stat și drept, disciplina „*Introducere în studiul dreptului și statului*” cercetează și aspectele juridice privind statul, precum și relația dintre drept și stat, încadrându-se din acest punct de vedere în rândul disciplinelor științifice și didactice complexe¹⁰.

3.2. Metodele de cercetare utilizate în studiul dreptului

Ca și alte știința sociale, știința dreptului operează cu noțiuni, categorii, concepte și principii care permit generalizarea experienței umane pe baza unei metodologii specifice.

Metodologia (gr. *methodos*¹¹ – metodă și logos – știință) este „*știința metodei*”, a elaborării, selectării și utilizării metodei adecvate în procesul de cercetare a fenomenului juridic.

În literatura juridică de specialitate metodologia a fost definită drept sistemul celor mai generale principii de investigație, deduse din sistemul celor mai generale legi obiective¹².

---

⁹ I. Ceterchi, I. Craiovan – op. cit., p. 9.

¹⁰ Momcilo Luburici – op.cit, p.16;

¹¹ *Methodos* (*meta* - după și *odos* – cale, drum) însemnând „*după cale*”, îndrumarul ori calea de urmat în investigația științifică, dar și modul de expunere.

¹² Nicolae Popa – „*Teoria generală a dreptului*”, Ed. Actami, București, 1994, p. 21, citat de Ștefan Deaconu în „*Metodologie juridică Curs practic pentru studenți*”, ed. a 2-a, Editura Hamangiu 2009, p.2.

Definite în mod sumar, metodele de studiu reprezintă un ansamblu de tehnici, mijloace și procedee utilizate în procesul de cunoaștere a unui fenomen (căi de aflare a caracteristicilor respectivului fenomen).

Metodele pot fi de maximă generalitate (specifice tuturor științelor), proprii unui grup de științe sau specifice fiecărei științe.

Metodele de studiu utilizate de teoria generală a dreptului, sunt cele ale științei juridice în general, dintre care cele mai importante sunt:

a) **Metoda istorică** – apărută din necesitatea studierii evoluției fenomenului juridic, a instituțiilor juridice, are drept scop cunoașterea cu exactitate a condițiilor social-economice și politice care au stat la baza apariției sau modificării unei instituții juridice (de exemplu când a apărut căsătoria, care era vârsta de căsătorie în antichitate, în Evul Mediu și care este în prezent etc.) sau a unei legi (de exemplu, modificările suferite de-a lungul timpului de Constituția României).

Această metodă caracteristică mai ales cercetătorilor din domeniul dreptului este extrem de utilă pentru teoreticieni și pentru cei implicați în procesul de creare a dreptului, ajutându-i să înțeleagă care sunt condițiile care au dus la apariția unei legi, cât și pentru practicieni, cărora le oferă posibilitatea de a interpreta în mod corect legile.

b) **Metoda sistematică** – care mai este denumită și *metoda comparativă* și care are drept scop cercetarea întregului sistem de drept, plecând de la compararea reglementărilor existente în anumite etape de timp sau prin compararea unor sisteme diferite de drept pentru a vedea care sunt avantajele sau dezavantajele oferite de fiecare variantă.

Metoda sistematică este o metodă extrem de utilă mai ales atunci când este vorba de adoptarea legislației străine și de posibilitatea aplicării acesteia în condițiile concrete oferite de fiecare stat în parte, în funcție de tradițiile, istoria și obiceiurile proprii.

c) **Metoda cercetării sociologice** – este o metodă ce are drept scop cercetarea din punct de vedere sociologic a impactului pe care poate să-l producă o lege asupra societății, fiind extrem de importantă deoarece presupune studierea comportamentului uman, a dorințelor și nevoilor acestuia, prin intermediul sondajelor, a interviurilor, anchetelor sociale sau a statisticilor și reflectarea acestora în textul legii.

d) **Metoda logică** – este o metodă care îmbină elemente și de la celelalte metode, având drept scop cercetarea coerentă a instituțiilor juridice și a legilor, printr-o analiză sistematică¹³ a tuturor datelor colectate și utilizarea lor pentru obținerea informației dorite.

Denumită și „regina metodelor de studiu”, metoda logică are meritul de a fi singura care oferă o privire de ansamblu asupra problematicii studiate.

e) **Metoda cantitativă** – sau matematică este o metodă relativ nouă ce are ca scop folosirea informaticii în studierea dreptului, astăzi calculatorul devenind un partener de lucru fără de care munca juriștilor ar fi extrem de grea, datorită pe de o parte creșterii numărului de legi și, pe de altă parte, datorită

---

¹³ „Dreptul, ca știință sistematică, este o știință eminentemente deductivă, în care necesitatea argumentării se prezintă ca o cerință sine qua non”, iar pe de altă parte „Dreptul este o matematică a științelor sociale” - N. Popa, M.-C. Eremia, D.-M. Dragnea – op.cit., p. 15.

necesității existenței statisticilor cu privire la numărul de infracțiuni, de condamnări, etc. pe care numai calculatorul le poate realiza; dar și datorită apariției Internet-ului care a ajuns să revoluționeze și lumea juridică.

&4. Teme de reflecție

📖 Considerați că, clasificarea științelor în: științe despre natură, științe despre societate și științe despre gândire este benefică pentru dezvoltarea științei?

📖 Mai este de actualitate divizarea științei juridice în:

- ✓ științe care studiază dreptul și statul în întregul lor și în general, în care se încadrează și disciplina „*Introducere în studiul dreptului și statului*”);
- ✓ științe care studiază evoluția istorică a statului și dreptului, unde regăsim și disciplina „*Istoria statului și dreptului românesc*”;
- ✓ științe care studiază normele juridice și raporturile juridice corespunzătoare pe ramuri și instituții de drept?

📖 Credeți că opinia publică poate influența dezvoltarea statului și a științei politice?

📖 Considerați că disciplina „*Introducere în studiul dreptului și statului*” poate fi socotită o disciplină științifică și didactic-universitară în același timp?

📖 Apreciați că metodele de studiu ale dreptului trebuie folosite în mod izolat sau în interdependența și complementaritatea lor pentru a se obține un rezultat apropiat de realitate în cadrul studierii dreptului?

&5. Teme de control și aprofundare

🚦 Prezentați locul care îl ocupă științele despre societate în cadrul sistemului general al științelor;

✚ Definiți obiectul disciplinei „*Introducere în studiul dreptului și statului*”;

✚ Explicați care este diferența dintre științele care studiază normele juridice și raporturile juridice corespunzătoare pe ramuri și instituții de drept și științele care studiază dreptul și statul în întregul lor și în general;

✚ Comentați legătura dintre drept și stat;

✚ Arătați care sunt metodele de studiu ale dreptului.

✚ Analizați modul în care calculatorul, sistemele informatice și, mai ales, Internetul influențează sistemul actual de drept;

✚ Interpretați următoarea afirmație: „Teoria juridică înțelege să aplice principiul general potrivit căruia practica este unicul criteriu de verificare a oricărei ipoteze și teorii”.

&6. Teste grilă

① **Sistemul științelor se împarte în:**

- a) științe despre natură
- b) științe despre societate
- c) științe politice
- d) științe despre gândire
- e) științe juridice

② **În cadrul științelor sociale intră:**

- a) științele juridice
- b) științele istorice
- c) sociologia
- d) biologia
- e) științele economice

- ③ **Științele juridice istorice studiază:**
- a) apariția și dezvoltarea statului
  - b) apariția și dezvoltarea dreptului
  - c) apariția și dezvoltarea concepțiilor juridice și politice
  - d) apariția și dezvoltarea științelor și artelor
- ④ **Istoria consemnează apariția:**
- a) întâi a dreptului
  - b) întâi a statului
  - c) atât a statului cât și a dreptului în același timp
- ⑤ **Concepțiile politice împreună cu psihologia politică formează:**
- a) opinia publică
  - b) partidele politice
  - c) conștiința politică
  - d) știința politică
  - e) clasa politică
- ⑥ **Disciplina „Introducere în studiul dreptului și statului” studiază:**
- a) dreptul
  - b) statul
  - c) societatea
  - d) religia
  - e) politicul
- ⑦ **Disciplina „Introducere în studiul dreptului și statului” se predă în:**
- a) anul I
  - b) anul II
  - c) anul III
  - d) anul IV

- ⑧ **„Introducere în drept” este o disciplină:**
- a) științifică
  - b) didactică
  - c) universitară
- ⑨ **Metoda istorică studiază:**
- a) categoriile, legile și raționamentele logice
  - b) evoluția diferitelor categorii și tipuri de stat și drept
  - c) eficiența socială a diferitelor instituții ale statului
  - d) necesitatea prelucrării informațiilor juridice
- ⑩ **Metodele de studiu ale dreptului se aplică:**
- a) independent
  - b) combinate
  - c) atât independent cât și combinate, în funcție de fenomenul juridic studiat